

Представлені вище креативні методи навчання – це тільки мала частина розв’язуваного комплексного завдання побудови цілісної системи використовуваних продуктивних методів навчання.

Отже, використовуючи креативні методи навчання при формуванні у студентів навичок креативного мислення на заняттях, процес навчання стає цікавим, різноманітним, ефективним, демократичним.

Література

1. Краткий психологический словарь. // Под ред. А.В. Петровского, М.Г. Ярошевского. М.: Политиздат. – 1985. – 431 с.
2. Сидорчук Т. А. Система творческих заданий как средство креативности на начальном этапе становления личности: Автореф. Дис. ... канд. пед. наук. - М., 1998. – 21 с.
3. Харцій О. М. Значення креативності в освіті: Навчальний посібник. - Х: Основа, 2008. – 189 с.
4. Булка Н. І. Креативність і соціальна компетентність // Практична психологія та соціальна робота. – 2001. – № 10. – С. 46–49.
5. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: Учеб. пособие для студентов пед. вузов и системы повышения квалификации педагогических кадров / Под ред. Е.С. Полат. –М.: Изд. Центр«Академия», 2000. – 272 с.

Капустіна О.В.,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
факультету міжнародної економіки й менеджменту
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДИКИ CLIL У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Анотація. У статті розглянуті питання практичного застосування методики CLIL в процесі навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах України. Обговорюються методика та результати експеримента.

Ключові слова: Предметно-мовне інтегроване навчання, ефективність методики, іноземна мова для спеціальних цілей.

Abstract. The article touches upon the issues related to practical implementation of CLIL method in the process of language learning in Ukrainian high school.

Key words: Content and language integrated learning, efficiency of methodology, foreign languages for special purposes.

Європейський вибір України вимагає суттєво прискорити процес оволодіння іноземними мовами та підвищити його якість. Тому наша педагогічна спільнота звертається до новітніх світових методик навчання з метою їх застосування на теренах України. [1], [2].

У статті [3] нами проаналізовано новітні педагогічні методики навчання іноземним мовам, які широко застосовуються в європейських країнах, та розглянуті питання можливості та доцільності їх використання у вищих наукових закладах України. Зроблений висновок зводиться до наступного:

- через брак коштів та відсутність достатньої кількості підготовлених фахівців масове впровадження в навчальний процес (на рівні навчальних програм) таких прогресивних навчальних технологій як CLIL та CALL не є наразі доцільним, але факультативне застосування елементів цих технологій в процесі навчання іноземним мовам є дуже корисним і потребує всього вітатися та підтримуватися.

Перш за все, це стосується технології CLIL, тобто методики вивчення іноземної мови в процесі набуття знань цією мовою зі своєї фахової дисципліни [4]. Звичайно, ідеальним варіантом було б опанування своєю професією в Оксфорді, Кембриджі чи десь іще, але така методика, на жаль, не може бути рекомендована для широкого застосування.

Оскільки створити лише власними силами умови для набуття фахових знань іноземною мовою – задача не з простих, а ще ж треба мотивувати студентів, кафедра іноземних мов КНЕУ вирішила скористатися тими можливостями, які створюють потенційні роботодавці для наших майбутніх фахівців.

Відомо, що провідні інвестиційні, аудиторські, консалтингові та інші компанії всього світу регулярно проводять конкурси студентських проєктів з економічного аналізу діяльності компаній різного напрямку. Тому групі студентів факультету міжнародної економіки і менеджменту було запропоновано взяти участь у конкурсі, який проводила британська компанія CIMA (Chartered Institute of Management Accountants) у багатьох країнах світу. За умовами конкурсу група студентів з 4-х осіб одержує завдання, яке має виконати у певний термін і надіслати до головного офісу фірми CIMA. Журі відбирає кращі роботи для участі у конкурсі в межах кожної країни, а далі і на міжнародному рівні.

Для того, щоб краще зрозуміти складність завдання, отриманого нашими студентами, та оцінити обсяг нових знань та умінь, здобутих ними в процесі його виконання, наведемо майже повністю його текст:

You work as a management consultant with expertise in the oil and gas exploration and production industry (E&P). The board of YJ is faced with a number of issues which it is seeking your advice on before they decide what to do. You should summarise the underlying issue, provide analysis of the issue and give your own detailed recommendations as to what you think the board should do. Where the issues have ethical dimensions the board wish you to explain the underlying ethical issue and indicate the possible courses of action in order to remain ethical as a business.

Licence application results Of the four licence applications applied for earlier in the year YJ has won the right to test drill on three different fields (EEE, FFF and GGG).

CEO (Chief Executive Officer) is delighted with the news but even he is unsure whether YJ has the financial or managerial capacity to **test drill** all three sites. No contracts have yet been signed but the licence offers are open for acceptance for a two week period only. In all cases test drilling must be commenced by 31 March 2015 and all test-drilling operations are expected to last 12 months. All the sites are in shallow water and all are within YJ's technical capability.

CEO thinks that with the above information you should be able to:

1. Estimate the finance capacity of YJ based on the 31 March 2014 figures (in case finance is needed in advance) and the forecast 31 March 2015 figures.
2. Provide an assessment of whether YJ could afford to test drill all sites.
3. Provide a broader assessment of other factors that YJ should consider before embarking on **all three** test drilling projects.

Farm out offer Regardless of the decision whether to test drill all three sites the YJ board is clear that YJ will lack the financial capacity, and the managerial and productive capacity to bring all three wells into production. Accordingly YJ is considering an interesting farm out offer from a business called Liquid Gold (LG).

Normally a farm out deal is negotiated at the time a field is ready to be farmed out. In this case LG has offered an option payment, payable now, which will give it the right but not the obligation to produce the oil in field GGG from 31 March 2016 (which is the expected date that test drilling will have been completed and production work could start). If GGG has commercial reserves then LG can extract them should they wish, but if GGG proves to be barren of oil and gas the option payment is kept by YJ. In this way the option deal carries risk for LG. The offered option deal is as follows:

1. The option payment is US\$10m payable on 31 August 2014 and is not repayable unless any of the conditions below are breached.

2. The field test drilling must be completed and reserves independently proven by 31 March 2016. For every complete or part month this date is exceeded YJ will have to pay US\$1m without limit.

3. LG requires presence at the board meetings of YJ whenever the GGG field is on the agenda. This is intended to keep LG up to date with progress and ensure LG's interests are protected.

4. The US\$10m is to be held in an escrow account 1, being released in tranches as follows: US\$2m on successful signing of the GGG test drilling licence with the government in question. US\$2m on commencement of actual test drilling and 100m below sea bed drilling depth has been achieved. US\$6m once the test drilling is completed and the extent of any reserves is established.

5. The current average normal price for buying proven reserves is around US\$11m per mmbbl (or mmbble for gas), but LG wants a 10% discount. The geologist reports indicate that the GGG field could have between 8 and 10mmbbl/mmbble of oil and gas. The option contract will fix the price that LG pays at US\$11m less 10% regardless of what happens to oil and gas values over the

intervening period. In this way LG will make a lower overall margin on the extracted reserves but will have lower risk since the reserves will be proven. These figures assume a normal mix of oil and gas is discovered in the field.

CEO would like your opinion on the option deal **and** you should discuss each condition in turn and reach a conclusion as to whether YJ should accept the offer or simply wait to see what deal they could get to farm out GGG post the test drilling period. Your recommendations should include suggestions to improve (from YJ's perspective) the terms and conditions offered even if overall you think YJ should not go ahead with the deal itself.

Protest by the Greenbies Party The YJ head office was targeted last week by a protest about the use of finite fossil fuels. This was a co-ordinated attack against the industry rather than YJ alone. It sought to highlight the lack of interest E&P businesses have in sustainable development of renewable energy sources. Twelve other E&P independents were also targeted at the same time.

Outsourcer - DrillIT Since YJ outsources all of its production work to others, the control of the outsourcers is considered a vital role for YJ. DrillIT Limited is the chosen outsourcer at the AAA field and has been working with YJ from the start. One of YJ's supervisors, whilst on a spot check control visit, noticed irregularities with the control log records.

A routine government check of procedures is due in three weeks time when a government official will visit the field. Lee Wang, in particular, is very worried about this visit. He has suggested that apart from doing everything YJ can to check things are now safe YJ should conceal its knowledge of the past irregularities mentioned above.

YJ's long-term future

CEO wants you to prepare a briefing paper (as part of your report) that considers the question of what next for YJ. Clearly YJ could simply exit the E&P market once its fields run dry. Alternatively it could explore the possibility of becoming an energy company where it sources energy in a broader sense from wherever is viable. CEO does not want you to consider a specific alternative but wants you to discuss the main factors involved in this decision and as usual issue a recommendation.

На основі наданої інформації та додаткових матеріалів з фінансовими показниками компанії наша команда

- провела повний фінансовий аналіз компанії;
- визначила найкращий з запропонованих варіантів фінансування;
- склала прогноз майбутнього стану компанії на заданий період;
- розробила низку рекомендацій, пов'язаних з етичною стороною бізнесу.

Для вирішення як фінансових, так і етичних проблем студенти вивчали не тільки надану їм інформацію, але і зверталися до багатьох англомовних джерел, з яких отримували інформацію щодо ведення розрахунків у міжнародній практиці, а також засвоювали всесвітню практику вирішення етичних проблем у бізнесі.

Викладачі кафедри іноземних мов, які ініціювали цей експеримент та постійно контролювали його перебіг, разом із членами команди зробили такі висновки. Вони були однаковими у наступному:

- у фаховій сфері – істотно поглиблені та розширені знання у галузі фінансової аналітики, отримано уявлення про особливості ведення бізнесу великими нафтогазодобувними компаніями та практику вирішення етичних проблем у світовому бізнесі;
- у вивченні англійської мови – істотно розширено словниковий запас як у фаховій підмножині англійської, так і в розмовній мові завдяки спілкуванню з носіями англійської мови, набуті дуже цінні презентаційні та комунікаційні навички.

Крім того, студенти набули неоціненного досвіду самостійного опанування новими знаннями та уміннями, а також дуже важливої і корисної практики роботи в команді.

Виходячи з вищесказаного вважається можливим і доцільним рекомендувати запропоновану методику, як варіант реалізації технології CLIL, для навчання іноземним мовам у вищій школі.

Література

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / за наук. ред. українського видання С.Ю. Ніколаєвої. — К.: Ленвіт, 2003. — 273 с.

2. Тарнопольський О.Б. Навчання через зміст, змістовно-мовна інтеграція та іншомовне занурення у викладанні іноземних мов для професійних цілей у немовних вишах / О.Б.Тарнопольський // Іноземні мови. — 2011. — №3.

3. Капустіна О.В. Сучасні методи навчання іноземних мов та проблеми їх упровадження. Збірник матеріалів науково-практичної конференції. К.: КНЕУ, 2015. 296–300 с.

4. Do Coyle. Content and language integrated learning: Towards a connected research agenda for CLIL pedagogies/International Journal of Bilingual Education and Bilingualism Vol.10, Issue 5, 2007.

Копил Г.О.,
Кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри німецької мови
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

МІЖКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК СИСТЕМОУТВОРЮВАЛЬНИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВЗ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

Анотація. У статті йде мова про сутність професійної компетентності фахівців з міжнародної економіки, її структуру та можливості формування у студентів даного фаху в процесі вивчення іноземної мови. У статті доводиться, що цей процес відбувається завдяки міжкультурній компетенції, яка, враховуючи значення іноземних знань для вказаних фахівців, може бути системоутворювальним чинником формування їх професійної компетентності. Також у статті описуються деякі методичні аспекти інтеркультурологічно налаштованих занять.

Ключові слова: професійна компетентність, міжкультурна (інтеркультурологічна) компетенція, професійно важливі якості, підприємницька культура, міжкультурна комунікація.

Abstract. The article deals with the essence of professional competence of specialists in international Economics, its structure and formation possibilities by students of this specialty in the foreign language learning process. In this article it is being proved that this process is due to intercultural competence, which emphasizes the importance of foreign language knowledge for the professionals and can be a system-forming factor in their professional competence formation. The article also describes some methodological aspects of intercultural practices.

Key words: professional competence, intercultural (interculturality) competence, professionally important qualities, entrepreneurial culture, intercultural communication.

Традиційно структура професійної компетенції (ПК) будь-якого фахівця складається з трьох основних складових частин: знання, вміння, навички, які доповнюються ще професійно важливими якостями (ПВЯ). Найчастіше в структурі професійної компетентності виділяють: *операційно-технічну* сферу (знання, уміння, навички, професійно значущі якості); *мотиваційну* сферу (спрямованість, інтерес, мотиви, потреби); *практично-діяльнісну* сферу (засоби виконання діяльності, результативні показники діяльності). Наповнення змістом структурних компонентів відбувається варіативно, залежно від професії або виду діяльності суб'єкта. Найбільшою варіативністю характеризуються ПВЯ, що входять до структури професійної компетентності. Структурні компоненти категорії «професійна компетентність», запропоновані дослідниками і педагогічною практикою, далеко не є вичерпними [1]. Відтак стає очевидним, що її структура є динамічним явищем, оскільки еволюція економічного розвитку та ринку праці на кожному етапі вносять свої корективи. З огляду на коло професійних завдань та глобалізаційних процесів вітчизняної економіки в структурі професійної компетентності фахівців з міжнародної економіки (МЕ) з'являються нові компетенції та ПВЯ, пов'язані з міжкультурною комунікацією. Однією з ключових компетенцій професійної компетентності фахівців з міжнародної економіки є **міжкультурна компетенція (МК)**. У науковій літературі ця компетенція може називатись ще як інтеркультурологічна, інтеркультурна, кроскультурна, соціокультурна, та, інколи, комунікаційна.

Професійну компетентність фахівців з міжнародної економіки можна визначити як важливу характеристику діяльності фахівця, його інтегральну якість, що є синтезом базових (професійних), надпрофесійних знань, умінь, навичок та особистісних професійно важливих якостей. Знання іноземних мов в межах даного фаху належать не лише до числа обов'язкових знань, а й є інструментом формування професійної компетентності за умови володіння інтеркультурологічною компетенцією [2].

Розглянемо детальніше сутність поняття «міжкультурна компетенція» та визначення ролі цієї компетенції у структурі професійної компетентності фахівця з МЕ. В оригіналі у західній